

ShantyNederland

niewsbrief

84

Jaargang 2022, augustus

VAN DE REDACTIE

'Vakantietijd, rustig aan', dachten Jan en ik.

Er worden wel weer festivals gehouden, maar daar hebben de leden van ShantyNederland het vast druk genoeg mee. En gewoon geen tijd om een Nieuwsbrief te lezen. Maar niets van dat, want er kwam wèl copy binnen.

Allereerst van het Bestuur, want die hebben een geweldige dag in Arnhem gehad, waarbij het 'Shanty Zingen' die dag in de belangstelling stond. Vervolgens een aantal verslagen over festivals en wat kleine berichten, de Ketelbinkies. In april startte de serie 'Tweede Hans', dat aanleiding gaf tot een gesprek, waarvan verslag in deze Nieuwsbrief. En tot slot, vaste prik, het verhaal achter een lied. Genoeg leesvoer.

Groet, Jan & Brigit

In deze Nieuwsbrief.....

Festivalverslagen

**Blankenberge - Hoorn - Gouda
Enkhuizen**

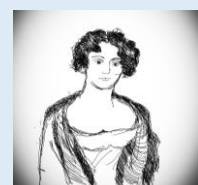
Bericht van het Bestuur

Shanties zingen
is bijgeschreven in de Inventaris
Immaterieel Erfgoed Nederland

In gesprek over.....
'Tweede Hans', ook gezien?

Het verhaal achter het lied:
Lady Franklin's Lament

'It was homeward bound one night'

Het Kenniscentrum Immaterieel Erfgoed Nederland heeft i.s.m. het Openluchtmuseum in Arnhem een presentatiedag georganiseerd, die in het teken stond van Shanty Zingen.

Van het Bestuur...

Dag van Shanties Zingen

Zondag 17 juli 2022 was het dan eindelijk zover, ShantyNederland heeft haar Immaterieel Erfgoed laten zien en horen in het Openluchtmuseum in Arnhem. Bijna het hele bestuur en 3 Shantykoren presenteerden met elkaar dit erfgoed en hebben het publiek de hele dag laten genieten van de meeslepende, droevige en mooie shanties en seasons.

Drie bestuursleden bij de kraam van ShantyNederland: 3^e van links secretaris Tineke Rozemeijer, penningmeester Frits van Kouwen en voorzitter Kees Driesprong.

Op drie locaties in het museum waren de koren opgesteld en op twee plekken was er zelfs een tent, dat met het zonnige weer wel fijn was. De koren en het publiek waren enthousiast en lieten dat duidelijk merken.

Zingerij Dwarsgetuigd uit Nuenen op het pleintje voor de Houtloods.

Foto's in dit verslag: Henk Pijnnaken

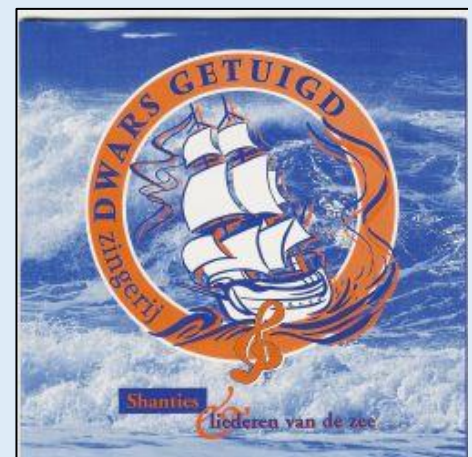
Mutaties bij je koor?

Of gebruik deze [link](#)

Shanties zingen
is bijgeschreven in de Inventaris
Immaterieel Erfgoed Nederland

Logo van Zingerij Dwarsgetuigd op hun eerste cd-hoes: 'Shanties & liederen van de zee'; januari 2001.

Website: <https://dwarsgetuigd.nl/>

YOU Tube: zeiknat videoclip
<https://www.youtube.com/watch?v=JtEexlyozRQ>

Zeemanskoor Nijkerks Welvaren uit Nijkerk

Shantykoor Alle Hens uit Heteren

Een historische tram reed door het museum en deed alle locaties, waar gezongen werd aan, zodat iedereen daar ter plaatse van kon genieten.

De foto's van dit evenement spreken voor zich. De organisatie heeft het allemaal uitstekend geregeld met voorzieningen voor de koren als parkeerkaarten, consumptiebonnen en een prima lunch.

Kortom een evenement dat zeker voor herhaling vatbaar is en waar ShantyNederland graag weer aan mee zal werken!

De reddingsboei van Nijkerks Welvaren.

Website: <https://zeemanskoornijkerk.nl/>

Facebook:

<https://www.facebook.com/ZeemanskoorNijkerksWelvaren>

Website:

<https://www.shantykoorallehens.nl/index.html>

Websitefilmpje : Openluchtmuseum 17 juli '22

<https://www.shantykoorallehens.nl/video%20kort.html>

FACEBOOK account Henk Pijnaken

-Zingerij Dwarsgetuigd:

<https://www.facebook.com/henk.pijnaken/videos/415891753838501>

-Zeemanskoor Nijkerks Welvaren:

<https://www.facebook.com/henk.pijnaken/videos/579353583573080>

-Shantykoor Alle Hens:

<https://www.facebook.com/henk.pijnaken/videos/418524560319035>

Sinds 1955 is het vissersbedrijf uit het Belgische Blankenberge (West Vlaanderen) nagenoeg verdwenen, maar veel is terug te vinden van het maritieme erfgoed. Eind mei waren er de Havenfeesten met op vrijdag 27 en zaterdag 28 mei het North Sea Folk & Shantyfestival, waartoe ook groepen uit Nederland voor uitgenodigd waren.

Havenfeesten
Blankenberge

Dikke Pluim voor Blankenberge!

Bert Hobo

Wederom is het de organisatie van het North Sea Folk & Shanty festival gelukt om een zeer geslaagd festival te organiseren. Een perfect festival, waar alles aan klopte, tot in de details en op alle podia een goede geluidsinstallatie en SUPER kwaliteit muziek!

Wij mochten daar als 'Paddy's Passion' voor de 4e maal optreden in een tijdsbestek van 12 jaar. Hierdoor vindt een goede wisseling van groepen en koren door de jaren heen plaats. Voor het eerst dit jaar waren er de 'Compagniezangers' uit Medemblik in Blankenberge. Zij waren overigens overdonderd door de goede verzorging door de organisatie. Folkgroep 'Pekel' was uitgenodigd en zij speelden een groot deel van hun nieuwe repertoire. 'Shantykoor Rotterdam' was ook aanwezig in vol ornaat met mooie shanty muziek.

Uit Spanje was 'El Pony Pisador' aanwezig, een groep enthousiaste jonge mensen, die een mix van Shanty en lers ten gehore brachten. Helaas werd er tijdens hun verblijf corona ontdekt en moesten zij in quarantaine.

De Ier Joe Mullen bracht prachtige songs ten gehore, begeleid op gitaar, 'Pa-mal' en 'Gaffeltuig shantygroep' (leuk koor!) beiden uit België. En natuurlijk de organiserende zangers en muzikanten van het Shantykoor Blankenberge met een zeer goede dirigente.

Al met al een prachtig festival met heerlijke diners voor de artiesten.

Zelf ben ik actief in het bestuur van ShantyNederland en vraag mij dan af "waarom kan een land als Nederland dit niet zo organiseren". Het is toch eigenlijk ongekend dat een stadsbestuur in België zo'n support verleent aan een dergelijk festival. In Nederland kom je door een woud van regels en restricties, die door overheid & gemeenten worden opgelegd, bijna niet meer tot zo'n resultaat, zoals we meemaakten in Blankenberge. Dus een dikke pluim voor de Belgische overheid en het lokale stadsbestuur.

Een festival organiseren? Worstelen door een woud van regels? Restricties? Denk daarbij o.a. ook aan subsidies van gemeenten of het Rijk en/of een financiële garantstelling. Voor organisatoren van een festival kan dat veel rust geven en de ruimte om te doen wat nodig is om een goed evenement te maken.

Paddy's Passion

Folkgroep Pekel

Shantykoor Rotterdam

El Pony Pisador

Gaffeltuig shantygroep

Shantykoor Blankenberge

Een enthousiaste vicevoorzitter Bert Hobo over een festival in het buitenland, dan toch ook eens horen bij een van de Nederlandse deelnemers, die er nog niet eerder zijn geweest.

Ton de Looper, secretaris van de ‘**Compagniezangers**’ uit Medemblik, over Blankenberge: “wat ga ik je schrijven? Alle mannen zeiden na afloop, ‘Volgend jaar weer!’”. Veelzeggend, maar dan hebben zij het misschien over eten en bier, want het was inderdaad geweldig georganiseerd! Goede vriendelijke begeleidsters, drankbonnetjes bijna in overvloed. Professioneel en met uitstekende podia en geluidswaergave.

De belangstelling voor de optredens was geweldig. Er waren goeie groepen uitgenodigd, we bevonden ons dus in goed gezelschap. En het optreden in de Spiegelzaal was geweldig. Het was geen grote ruimte, klein en knus, maar daardoor stampvol!

Aan het slot van de tweede dag trad iedere groep op in de grote tent, gedurende 15 minuten. Het waren de laatste optredens, waarvoor veel belangstelling was.”

Compagniezangers op de Kamper Kogge in de haven van Blankenberge.

Website Havenfeesten Blankenberge:
<http://www.havenfeesten.be/>

Songs about Fish & Ships – Gouda

Grote belangstelling bij de grote tent in de Museumhaven. Optredens van diverse groepen o.a. Paddy's Passion, Shantycrow Buitenboord, Onstuimig Schuim en Seyl & Trey. Foto's: Cor Zwaag. Foto: Shantycrow Buitenboord, met toestemming van Ruud Niemer.

Zingen op een festival met koren van verschillend pluimage en dan beoordeeld worden door een vakjury. Shantykoor NORTADA uit IJmuiden deed mee in Hoorn op 26 juni.

DE HOORNSE BOKAAL

Cees Pootjes

“En de eerste prijs, de Hoornse Bokaal gaat naar.....” Een lange pauze volgt. Met een plagende blik kijkt de omroeper langs het publiek, dat het plein geheel in beslag neemt, om zo de spanning op te voeren.

Het feest rond de Hoornse Bokaal gaat door was de aankondiging op de repetitie. “We moeten dus goed voor dag komen. Het is wel een wedstrijd maar uiteindelijk gaat het om het plezier in het zingen.” Het is een mooie dag in Hoorn. Er blijkt ook een marathonloop te zijn dus het is erg druk. Terrassen en pleinen, alles is bezet. Dat ziet er goed uit. We hebben er zin in. De locaties zijn afwisselend maar dicht bij elkaar. Alles is goed georganiseerd. Aan een wedstrijd denken we niet. Iedereen is plezierig geconcentreerd en vanuit het publiek wordt bij sommige nummers meegeklapt of gezongen. Af en toe zien we een man of een vrouw met potlood en papier in de weer, maar daar schenken we geen aandacht aan. Alles loopt op rolletjes en klinkt muzikaal goed. De dirigent is tevreden, het publiek enthousiast, dus wat wil je nog meer. Daar doen we het voor.

En zo staan we dus, een uur na het laatste optreden tussen het publiek en de andere koren opeengepakt op het plein. Het is zover. Wachten op de uitslag. Vier bekertjes zullen naar de koren gaan.

De vierde prijs gaat naar...

De derde prijs gaat naar...

De tweede prijs gaat naar...

We zijn er niet bij. Een klein prijsje, daar hadden we toch wel een beetje op gerekend.

Echter, de jury heeft eenstemmig beoordeeld dat NORTADA de eerste prijs heeft verdiend. De Hoornse Bokaal gaat naar IJmuiden! En zo wordt, met foto's en journalisten, een mooie dag in Hoorn afgesloten.

Shantykoor NORTADA heeft de Hoornse Bokaal gewonnen.

Meezingkoor 'Om te Hoorn' organiseerde op 26 juni de Hoornse Bokaal. Een festival, waar de strijd om de Hoornse Bokaal wordt gestreden door zo'n 12 koren met diverse repertoire. De koren waren te beluisteren in de binnenstad van Hoorn in een lint van 5 á 6 locaties die ongeveer 50 meter van elkaar waren gepositioneerd. De koren werden beoordeeld op zang, kleding en uitstraling door een deskundige jury.

<https://www.omtehoorn.nl/index.php>

Shantykoor NORTADA is opgericht in 1998. Nortada staat voor noordenwind in het Portugees. Het koor bestaat uit zo'n 18 zangers, 2 accordeonisten, een trekkenspeler en een slagwerker/zanger. Het koor staat onder leiding van dirigent Frans Sueters.

Website: <https://www.nortada.nl/>

Facebook:

https://www.facebook.com/shantykoor_nortada

Archief ShantyNederland

<https://www.archieven.nl/mi/2604/>

Verlag van een prachtige Festival-dag in Gouda!

Marjolein Dekker, zangeres bij 'Onstuimig Schuim'

Eindelijk kan het weer, samen zingen en feest vieren en elkaar ontmoeten! Zaterdag 30 Juli werden we om 10.30 uur verwacht in Huize Haneprij te Gouda voor ons eerste optreden.

De sponsors die het festival mede mogelijk maken vinden het van belang dat er zoveel mogelijk bewoners van Gouda mee kunnen genieten, en zo gaan er diverse muziekgroepen, voordat ze in de stad optreden, naar één van de zeven verschillende verzorgingshuizen.

We werden hartelijk ontvangen door onze vaste begeleidster van deze dag, Petra Snoep, die ons de hele dag vergezelde en de optreedplekken aanwees. Ook gastvrouw Renate van Huize Haneprij was zeer hartelijk en zorgde voor koffie en thee bij aankomst. Het optreden werd zeer goed ontvangen door de bewoners en er werd meegeklapt en gezongen. We hadden drie meezingers in ons eigen repertoire verwerkt te weten: 'De Fles' van Jan Boezeroen gezongen door Bram en Siemon, 'Daar bij de Waterkant', waarin Julia en Marjolein een prachtig paar vormden, die elkaar trouw beloofden, en Frank had een nieuwe tekst geschreven op muziek van Drijfhout te weten 'Ahoj, Gouda wat ben je mooi', wat de mensen al gauw mee konden zingen. Na afloop kregen we een heerlijke lunch aangeboden met soep en broodjes.

We lieten onze auto's bij het verzorgingshuis staan en stouwden al onze instrumenten in onze opvouwbare bolderwagen, wat met veel passen en meten maar net aan lukte. Onder leiding van Petra liepen we naar de Sociëteit 'So What' aan de Vest waar de ontvangst en tevens het centrale punt van het festival was. Het was fijn om de medegroepen en muzikanten weer te ontmoeten. Koffie of thee en natuurlijk een stroopwafel werd ons aangeboden en van de organisatie kregen we een stoffen tas met opdruk en daarin zaten een klein pakje stroopwafels, twee kleine stukjes Goudse kaas, een zakje chips en een mooie zilverkleurige herdenkingsspeld.

Alle artiesten traden drie keer op. De locaties waren zeer gevarieerd. Wij begonnen op een soort parkeerterreintje, later aan een grachtje, waar allemaal zalmshuitjes lagen en als laatste bij de museumhaven, waar heel veel mensen waren, echt een samenkomst en het leek wel één groot terras.

Het nummer "Wie wakker wil kalissen" stamt uit 1730 en is ooit door de Scric der Zee gezongen. Toen wij in april naar Escale á Sete in Frankrijk gingen met Onstuimig Schuim XL (aangevuld met vier extra muzikanten) hebben we het daar regelmatig gezongen en nu dus in Gouda ten gehore gebracht. We hebben ook nieuwe nummers door Frank geschreven die we in de loop van het nieuwe festival seizoen ten gehore gaan brengen.

Na afloop was er nog een gezamenlijke maaltijd waar je je voor in kon schrijven en natuurlijk werd er daar nog muziek gemaakt en gezongen! De weergoden waren ons goed gezind en we hebben een fantastische dag gehad met enthousiast publiek, alle optredens liepen als een trein en we gingen zeer tevreden weer naar Noord Kennemerland terug.

Ahoj, Gouda wat ben je mooi!

Waar de Gouwe door het Mallegat
al in de IJssel vloeit
daar ligt al vele eeuwen
een stad van overvloed (2x)

Refrein:
Ahoj, ahoj, Gouda wat ben je mooi (2x)

Stad van bier en wafels
Stad van kaas en stroop
van kaarsen, stenen pijpen,
dat alles hier te koop (2x)

Refrein:

En in je museumhaven
keren oude tijden weer
Gemeerd daar aan de kade
liggen schepen van weleer (2x)

*Het door Frank Edam geschreven lied
op muziek van Drijfhout.*

Foto's: Marjolein Dekker

Het nummer "Wie wakker wil kalissen" is op muziek gezet door Marian Nesse & Marita Kruijswijk .

Eind april startte de tv-serie 'Tweede Hans' bij omroep MAX. In tien afleveringen konden wij de 64 jarige Hans Tuitert volgen, die onverwacht met pensioen gestuurd werd. Zijn belevenissen bij een shantymusiek gaf veel gesprekstof bij de redactie.

'Tweede Hans', ook gezien?

Jan Huttinga & Brigit van Tilburg

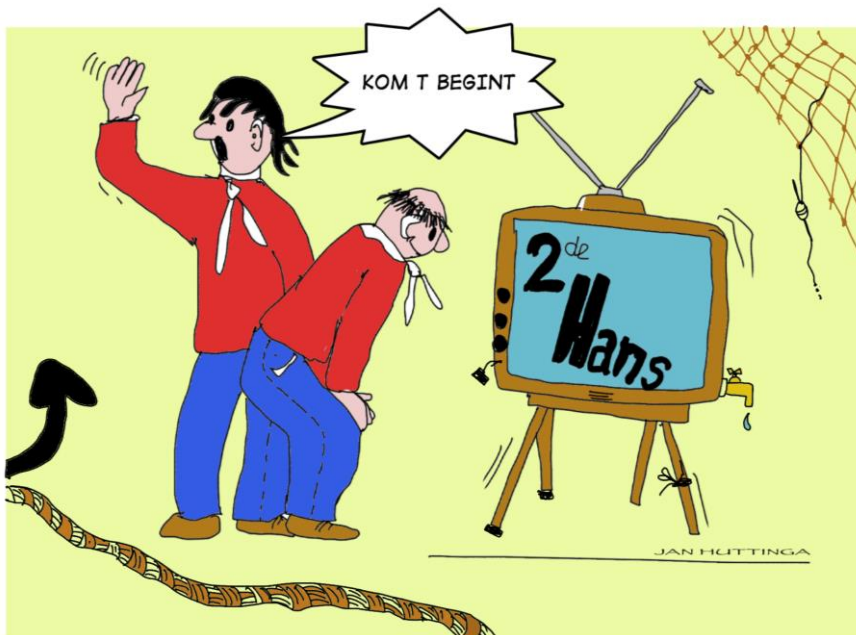
Jan, heb je de serie 'Tweede Hans' ook gevolgd op de tv?

Ja, die heb ik ook gevolgd en ik heb me er kostelijk mee vermaakt. De hele serie vond ik hilarisch. Allemaal zwaar overtrokken, maar ook wel met zeer herkenbare zaken. Er zijn vast genoeg mensen die bij pensionering 'n tijd lang de weg kwijt zijn. Niet weten wat ze moeten met de vrije tijd. **Ahhhh, en hij wilde graag bij het shantymusiek en dat ging niet zomaar. Dat gezicht van zijn dochter, toen hij het haar vertelde!**

Nee, ze waren heel streng en hij moest voorzingen. Dat kan, maar ik heb het ook wel anders gezien. Hup.... een heel stelletje mensen bij elkaar en zingen. Elk naar zijn krachten. Het ligt er ook maar aan wat je wilt gaan doen. Als je een gezelligheidsclubje wil, dan kan het allemaal al gauw. Dan gaat het niet in de eerste plaats om het zingen, maar om gezellig bij elkaar zijn. En dat is legitiem. Als je maar plezier hebt. Gaat het echt om musiceren en echt goed zingen, dan tellen er andere dingen. En wil je een groep of een koor, waar meerstemmig gezongen gaat worden, met echte partijen, tja dan moet je anders selecteren.

Dat kan je wel zeggen, Jan, maar daar geldt ook nog altijd, dat je er plezier in moet hebben.

Die club van Hans zingt vrolijk voor het vaderland weg. Fantastisch zoals Henk Poort er precies naast kan zingen. Dat is ook een kunst op zich.

Ze noemen zich een shantymusiek, blauwe zeemansoutfit, platte pet op maar ik heb nog geen shanty gehoord. Jij dan...?

Eh nee, Brigit. En daar hebben we weer de algemene begripsverwarring. Wat is een shanty? Bij velen is een lied waar een druppel zee water in voorkomt al een shanty. Er zijn eindeloze discussies over te houden. Ik volg altijd maar Stan Hugill. Een shanty is een werklid. Gezongen aan boord van een zeilschip na de Napoleontische tijd. En dan komt de hele

AGENDA

Augustus

~~Gemiste kans.....aijij~~

- ~~5, 6, 7 **Veegesack-Bremen (Dld)**
Internationales Festival Maritim~~
- ~~6 aug. **Doorn - Utrecht**
4e shantymusiekfestival
'De Driemasters'~~
- ~~6 aug. **Ede - Gelderland**
Shantymusiekfestival~~
- ~~13 &
14 aug. **Enkhuizen - Noord-Holland**
Maritiem Festival~~
- ~~14 aug. **Geeste (Dld)**
Open Air Festival 'Geeste'~~

NOG TE GAAN.....

- 20 aug. **Uden - Noord-Brabant**
1e shantymusiekfestival HaveNloos
- 21 aug. **Rotterdam - Zuid-Holland**
Shantymusiekcafé
- 25 aug. **Wijk aan Zee - Noord-Holland**
Concert Onstuimig Schuim en
Georgische groep Megogrebie
- 25, 26, 27 en
- 28 aug. **Appingedam - Groningen**
BIE DAIP
- 26 aug. **Vlissingen - Zeeland**
Jubileumconcert
Scheldeloodsen koor
- 27 aug. **Vinkeveen - Utrecht**
Shantymusiekfestival
- 27 aug. **Barneveld - Gelderland**
Shantymusiekfestival
'Volle Kracht Vooruit'

AGENDA

September

- 2, 3 &
- 4 sept. **Rotterdam - Zuid-Holland**
18e Int. Shantymusiekfestival
- 10 sept. **Leeuwarden- Friesland**
13e Int. Shantymusiekfestival
- 11 sept. **Willemstad - Noord-Brabant**
Shanty & Seasoning Festival
- 17 sept. **Roosendaal - Noord-Brabant**
Irish Folk & Seasoning Festival
- 24 sept. **Drachten - Friesland**
Shantymusiekfestival Smallingerland

<https://www.koren-agenda.nl/>

riedel over een voorzanger die de hele zaak moest coördineren, zodat geofende zeelui, maar ook de kneuzen aan boord een taak konden volbrengen. Was het werk klaar, dan stopte het zingen. Werd er altijd gezongen? Nou, nee. In een vliegende storm rond Kaap Hoorn was het lijfsbehoud en behoud van het schip, geen tijd om te zingen in de vrieskou.

Dus valse romantiek?

Ja. Richard Dana in zijn boek 'Twee jaar voor de mast', noemt een paar keer terloops dat er door de bemanning wordt gezongen. Dat is hoe genaamd niets. Of hij heeft niet goed opgelet. Dat kom je vaker tegen in reisbeschrijvingen aan boord van zeilschepen. Geen enkele verwijzing naar zingen. Vrolijke matrozen, die zingend en fluitend hun werk doen en 's avonds in het vooronder gezellig liedjes zingen is overdreven. Als de sfeer aan boord goed was, was de kans ook groot dat er gezongen werd tijdens het werk. Maar aan boord van een bloedschip, probeerde iedereen in leven te blijven en zong men niet. Zeker niet als de kapitein of stuurman op het achterdek de boel regelde met een bijtgrage hond naast zich, een getrokken pistool of met een doorgeladen geweer.

Ze zongen in de serie liedjes als 'My Bonny is over the ocean', 'Als jij op zee was', 'Op de sluizen van IJmuiden'. Dat zijn mooie nummers, maar eigenlijk zijn het toch meer zoutwatersmartlappen?

Ja, geschreven achter een bureau, ver weg van de haven en de zeilvaart. En ze blijven het shanty's noemen.

Wat zijn we kritisch hè? Hoor jij ze meerstemmig zingen?

Nee, niet echt. Wel het bekende staccato gezang. Maar weet jij veel. Aan boord indertijd zong ieder vogeltje zoals het gebekt was. Stoere gasten die meer brulden dan zongen waarschijnlijk. Het is maar net waar je voor kiest. Meerstemmig en harmonieus of rauw en hard. Ik weet dat Stan Hugill, de grootvader van de shanties wilde dat het met kracht en voluit gezongen moest worden. Dat hield hij mij voor tijdens een gesprek in Delfzijl indertijd. En Arthur Garnett, lid van de fameuze groep Stormalong John uit Liverpool idem dito. Ze kregen op hun donder van Stan Hugill als het te tam werd. Dat laatste spreekt me wel aan als het om een werklied gaat. Alhoewel, niemand weet nu niet meer precies hoe het gegaan en gedaan is.

En halverwege dreigt er natuurlijk ruzie in de tent! Herkenning?

Ja, dat zag je gewoon aankomen. Het kan heel lang goed gaan, maar als er andere belangen gaan spelen, dan zingen en musiceren, dan moet je goed uitkijken. Tja en als het niet meer lukt, dan moet je je knopen tellen. Zo dacht ik dat in de serie er wel een aantal zouden opstappen. Of zoals het standaard wel gaat, er ineens twee shantykoren zijn. Dus geschreven naar de werkelijkheid. Dat vind ik knap gevonden. Het had ook nog kunnen gebeuren, dat Hans er uitgeknikkerd werd.

Jan, bij aflevering 7 liep het helemaal uit de hand! Buurman Bob stopte ermee, toen waren de rapen gaar. Hoe nu verder...

Ik dacht het gaat ongeveer als in de film 'Fanfare' van Bert Haanstra. Een mooie zwart-wit film, die speelt in Giethoorn. Bij de fanfare is ook heibel in de tent en twee groepen gaan naar het concours. Door een slimme truc blijken de aparte muziekstukken prachtig georkestreerd, zodat ze weer samen een prachtig stuk spelen. Slim gedaan door de dirigent/componist. Eind goed, al goed. Maar hier kwam iets anders om de hoek kijken.

Hoe bedoel je....dat gedoe van Bob met die bladblazer etc. ?

Nee. De wraak van de dames uit het viswijvenkoor! Op het concours gooiden ze ook heel stereotiep de charmes in de strijd en jawel hòr.... Natuurlijk wonnen ze het concours.

Oh jee, daar gaan we weer, vrouwen en charmes..... Ik voel alweer de ogen in mijn rug van de partners van mannelijke zangers van andere groepen, als ze met mij in gesprek gingen op een festival. Daar had ik met mijn maat Gerda wel weer veel lol over. Zo voorspelbaar.

KETELBINKIES

Kleine berichten uit de shantyywereld

1e Shantyyfestival in Uden!

De Noord-Brabantse plaats Uden ligt niet aan zee en heeft ook geen haven, maar wèl het zeemanskoor HaveNloos en dat organiseert voor de 1e keer op zaterdag 20 augustus een shantyyfestival rond de Markt. Vanaf 13:00 uur zijn te beluisteren: Zeemanskoor Deining uit Drunen, De Loswalklinkers uit Dongen, Shantyygroep De Maashave uit Grubbenvorst, en uiteraard Zeemanskoor HaveNloos.

Website:

<https://www.havenloosuden.nl/HOME/>

Zeemanskoor HaveNloos

Foto: van website koor

klik nieuws / Udens Weekblad:

<https://www.kliknieuws.nl/regio/uden/kunst-en-cultuur/196966/zeemanskoor-havenloos-organiseert-nieuw-shantyyfestival>

Terugkijkend doe ik een ontdekking....een shanty! En nou net dat hele bekende nummer, maar we hebben beet, Jan. 'The drunken sailor'.....

Ja. 'The drunken sailor' is een echte "stamp and go-song". Maar er is veel te zeggen over dit lied. De meningen zijn verdeeld. Sommige schrijvers claimen dat het lied gezongen werd aan de kaapstander en weer anderen zeggen dat het meer een haleyard-shanty is. Het maakt niet uit. Shantykoor 'MET MAN EN MUIS' heeft hem in het repertoire.

Die optredens werden wel goed nagespeeld. Zouden de schrijvers bij shantifestivals geweest zijn, want zelfs de koddige toneelstukjes van koorleden waren aanwezig: tijdens het zingen aan een denkbeeldig touw trekken e.d. Heb jij overigens wel eens aan een wedstrijd of concours meegedaan?

Ja en die ene keer heb ik me zo vergaloppeerd, dat liep niet echt elegant af. En was dus helemaal niet leuk. Daar heb ik toen leergeld mee betaald. In die aflevering met dat optreden merkte je direct dat 'jij-en-wij' gevoel. Dat vind ik niet leuk. Je doet iets leuks met elkaar, niet tegenover elkaar.

En dan zie je dus ook bij 'Tweede Hans', dat er andere zaken belangrijk gaan worden. De focus komt te liggen op ander menselijk drama: vermeende affaires, misverstanden. Kortom een heleboel soap gedoe.

En dan uiteindelijk de Grote Finale.....

Al het menselijk leed wordt bijgelegd. Iedereen vindt elkaar weer aardig. Het heeft zijn weerslag op het koor. Meerstemmig gezang bij het koor 'MET MAN EN MUIS'. Pats, boem, en een bassist en accordeonist erbij.

Ik heb mij kostelijk vermaakt op de vrijdagavonden, dat het werd uitgezonden. Heb jij nog, voor jou, nieuwe liedjes voorbij zien komen? Daar zijn we toch altijd naar op zoek? Het lied 'Bilo my baby, goodbye my lover, goodbye', kende ik bijvoorbeeld niet.

Die hoor je echter wel vaker. En dan dikwijls gezongen door een viswijvenkoor. Ik heb het terug gevonden tot in 1935. Geschreven door Nick Manoloff. Er is een uitgave van bladmuziek op Ebay te vinden. Viswijvenkoor klinkt overigens een beetje bruut, een vrouwenkoor dus...

Bij 'Shanties bij de Vleet' van Omroep Vlaardingen, kwam eens een nummer voorbij, een komisch lied 'Als ik op zee was'. Dat zongen dus de 'Viswijven' en 'MET MAN EN MUIS' samen in de laatste aflevering. Dat klonk goed! Ook ooit vertolkt door Johnny en Rijk. Een echte Gouwe Ouwe dus. Maar jij kende dat lied dus niet.

En dan nog weer terug van weggeweest: 'My bonny is over the ocean'. Geen shanty, maar een zeer oud lied uit Schotland. In eerste instantie klinkt het als een lied over een verloren liefde. De dubbele bodem kan zijn, dat het eigenlijk gaat over Bonny Prince Charley. Ooit was er een heleboel gehannes over de troon en macht. Deze Charley ontsnapte uit Schotland na de Slag bij Culloden. Zijn aanhangers konden dit lied zingen, omdat het klonk als een onschuldig liefdesliedje.

Ja, en Jan, Bonny Prince Charley voer met een bootje naar Skye, en dat werd ook weer een heel bekend liedje: 'The Skye Boat Song'.

Het komt allemaal goed op het einde. Hans zingt zijn gevoelige lied. Daar zit helemaal geen druppel zeewater in. Maar dat geeft niets. En net als bij Lucky Luke op zijn paard Jolly Jumper, rijden Hans en zijn vrouw naar de horizon. Geen mooie ondergaande zon, maar een schitterend lied van The Traveling Wilburys - Handle With Care begeleidde hun 'afvaart'.

Tot slot, was de serie alleen maar leuk vermaak of kunnen we er nog een conclusie uit trekken?

Inderdaad toch wel oude mannetjes die zeemansliedjes zingen. Goed getypeerd door dochterlief van Hans.

'Ouwe mannetjes', hè, Jan, ik wil een goed eind! Shanties zingen wordt ook door jongere mensen gedaan!

Blijf gewoon plezier houden in zingen van een shanty, een seasong, een folksong, een zeemanslied, een zout- of zoetwaterlied, etc. etc. etc.

KETELBINKIES

Kleine berichten uit de shantyyereld

Kan de tekst van het lied 'Bolle Dries' heden ten dage nog wel gezongen worden?

Dat was een vraag, van een SN-lid*, die bij de redactie op het bureau viel.

"Er zijn wat vragen over het lied met de titel: 'Bolle Dries'. Kan dit lied in deze rare tijd van 'dit mag niet meer' en 'dat ook niet', nog zo gezongen worden?"

Ik en wij bij ons koor, vinden van wel. Het is een zeer oud liedje en het verhaalt over een kapitein die overal is geweest en zijn leven nog eens nagaat. Ik vroeg me gewoon af wat uw mening hier over is."

Er zijn heel wat koren, die dit nummer in hun repertoire hebben. Het is aan die koren of ze dit willen zingen of niet, waarbij ze hun eigen morele kompas kunnen volgen. Wil je de gehele tekst weten: Google: lyrics - Bolle Dries.

Komt gelijk de gedachte boven drijven: 'als je de Engelstalige oude shanty- en seasons zou vertalen, zal dan niet menig koorlid van kleur verschieten?' Aan de koren de keus om volgens hun eigen kompas de liederen te blijven vertolken.

**naam van de vraagsteller is bij de redactie bekend*

In Enkhuizen worden jaarlijks twee maritieme festivals gehouden: 'Deunen & Deinen' aan het begin van het jaar in de Drommedaris en in de zomer een festival als onderdeel van het 'Maritiem Weekend' in het Zuiderzeemuseum. Afgelopen weekend werden de muzikoren gestreeld in een zonovergoten warm en sfeervol Buitenmuseum.

Warme klanken in het Zuiderzeemuseum

Brigit van Tilburg

"...en dat je zal branden in Hel"; werd vroeger vast wel eens van de kansel geroepen door een passievolle dominee naar zijn godvrezende gelovige kerkgangers. Zondagmiddag 14 augustus sloegen de klanken van maritieme muziek mij om de oren in de Kapel van het Zuiderzeemuseum. De tweede dag van het Maritiem Weekend startte voor mij in dat sfeervolle, èrg warme voormalige godshuis.

De reis naar Enkhuizen per trein begon goed. Door een verandering in het NS spoorboekje duurde de reis slechts één uur en 10 minuten, waar we voorheen dik twee uur onderweg waren, door het overstappen en wachten op de aansluitingen. In de trein had ik het programma bekeken en besloten allereerst naar de Kapel te gaan. Daar was het vast lekker koel. Maar niks van dat alles! Drukkend warm. Ik zat in de kerkbank, maar och, arme zangers en muzikanten. Menig keer ging er een bonte zakdoek of handdoek over gezichten. En toch kwam er volk luisteren.

Shantykoor 'De Kaapstander' uit Oudewater opende het programma in de Kapel. Ik heb een aantal nieuwe nummers in hun repertoire gehoord, maar ook het mij ontroerende 'Voice of my Island'. Zitten blijven bleek geen straf, want na De Kaapstanders speelde 'Onstuimig Schuim' uit Noord-Holland. Ze deden hun naam eer aan: het was onstuimig. Maar ook mooi! De meisjes van Onstuimig Schuim zongen met z'n drietjes, een prachtig lied. Drie harmoniërende stemmen in de Kapel, alsof de engelen waren meegekomen vanuit Den Oever naar Enkhuizen!

Onstuimig en warm bleef het, want het 'Vrijstatig Volkje' was van de zandgronden van Stellingwerven-Oost Friesland gekomen om eens te kijken, hoe of het met de zusters en broeders op de klei verging en met al dat water. Hun optreden begon al met hun binnenkomst, zo'n 14 mannen en vrouwen in kledij, dat deed denken aan de middeleeuwen. Zij zongen volksliedjes met humor en deden aan interactie met het publiek: 'Al van den drogen haring willen wij zingen, ter ere van zijn koppeken zullen wij springen'. Mijn innerlijke temperatuur steeg op een gegeven moment, dus ik heb vanuit het voorportaal gekeken en geluisterd naar een optreden van 'Enkhuizen 3'. Zij waren een goeie vervanging, (in het program stond een andere naam), en door de openstaande kapeldeuren woei een lekker zwoel Zuiderzeebriesje.

Op het Schoolplein vond aan het eind van de dag de samenzang plaats, waarbij elke groep een laatste lied zong. De Engelse groep 'The Sea Band' liet nog even zien, dat je op het eind van zo'n weekend nog even virtuoos kan spelen. Geweldig was dat! En, haast traditiegetrouw, Chris & Ian van LocTup Together sloten de dag af met hun lied en Zeegers Postma met een groot dankwoord aan alle vrijwilligers en publiek en aan zijn Inez.

Foto's gemaakt door Brigit

Shantykoor 'De Kaapstander'

'Vrijstatig Volkje'

Invallers 'Enkhuizen 3' in de Kapel

'The Sea Band' op het Schoolpleintje

'LocTup Together'

Een lied zingen is meer dan alleen maar woorden op een melodie laten horen met behulp van je stem. Er is een verhaal te vertellen. En dat geldt zeker voor de zeer bekende onderstaande ballade.

Jan Huttinga

Lady Franklin's Lament

Op pad met Rik Baron en Delf Hohmann, twee folk-singers uit Canada. Newfoundland om precies te zijn. Er kwam een telefoontje of we twee Canadezen op het festival wilden hebben. Dus op vrijdagmiddag hebben we ze opgepikt van het NS station en hebben ze gespeeld op het festival.

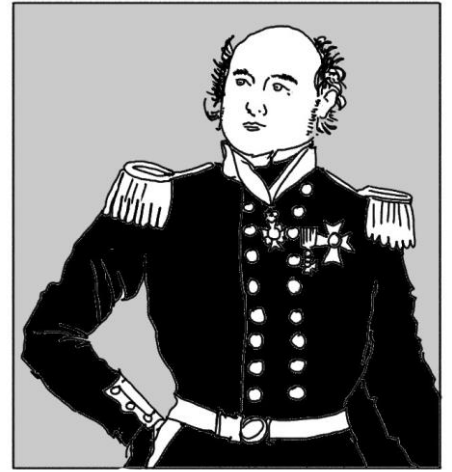
Het blijken twee aardige kerels te zijn. Op zondagmiddag, na een optreden bij Radio Noord zitten we in Harpel (Groningen-Westerwolde) Daar geven ze een huisconcert in een enorme huiskamer van een boerderij. Het is stampvol. Het publiek is zeer aandachtig. Toch botert het niet zo tussen deze twee. Ze strijden om de belangstelling van het publiek. Delf begint een verhaal over Lady Franklin. De hele droevige geschiedenis haalt hij overhoop. Het publiek vindt het wel interessant, de tijd loopt ook door, Barron buigt steeds verder voorover en bestudeert zijn schoenen. Hij begint wat aan zijn lage E-snaar te frunniken en dan eindelijk is het zover. Ze spelen Lady Franklin's Lament. Als we elkaar later in de zonovergoten tuin tegenkomen en even geen mensen om ons heen hebben, barst hij los. Hoe het mogelijk is om een verhaal van zeven minuten te houden bij een lied van amper twee minuten. Er volgt nog een hele sliert woorden, die hier onvermeld blijven. De chemie is duidelijk uitgewerkt tussen die twee. En toch moeten ze nog Duitsland in, naar Pellworm (een Duits waddeneiland) en zijn ze pas over anderhalve week weer onderweg naar huis.

Het jaar daarop is Barron weer terug, maar zonder zijn maatje Hohmann. Ik vraag er maar verder niet naar. Alleen kan hij het ook. Veel liedjes en een beetje stand-up comedian. Echter, geen Lady Franklin's Lament. Ik ben op zoek gegaan naar het lied, dat ze zongen op die gedenkwaardige middag in Harpel.

Franklin's expeditie

Op 5 mei 1845 vertrok Lord Franklin met twee schepen, de HMS 'Terror' en HMS 'Erebus', voor een driejarige expeditie. Het was de bedoeling om alsnog de veelbesproken noordwestelijke doorvaart te vinden. In navolging van Willem Barendsz., ging deze Britse ontdekkingsreiziger op zoek naar nieuwe economische mogelijkheden. Het land Cathai met zijn vele rijkdommen zou via de Noord te bereiken moeten zijn. Cathai noemen we nu China. De Portugezen, Italianen en Spanjaarden hadden over land al een route ontwikkeld, maar de Engelsen met name, wilden een graantje meepikken van deze weelde.

Franklin vertrok met een voor die tijd uitstekend uitgeruste expeditie. Hij was al eerder in de noordelijke regionen geweest, bij een eerdere expeditie. Maar nu was hij de leider van twee schepen, op zoek naar de vermeende doorvaart. Zijn tweede vrouw, Lady Jane, liet hij achter en er ontwikkelde zich langzaam maar zeker een ongekend, met romantiek omgeven, drama.

Sir John Franklin

(1786-1847)

Lyrics

Lady Franklin's Lament

It was homeward bound one night on the deep
Swinging in my hammock I fell asleep
I dreamed a dream and I thought it true
Concerning Franklin and his gallant crew.

With one hundred seamen he sailed away
To the frozen ocean in the month of May
To seek a passage around the pole
Where we poor seamen do sometimes go

Through cruel hardships they mainly strove
Their ships on mountains of ice was drove
Only the Eskimo with his skin canoe
Was the only one that ever came through

In Baffin's Bay where the whale fish blow
The fate of Franklin no man may know
The fate of Franklin no tongue can tell
Lord Franklin along with his sailors do dwell

And now my burden it gives me pain
For my long lost Franklin I'd cross the main
Ten thousand pounds I would freely give
To say on earth that my Franklin do live.

<https://www.youtube.com/watch?v=ODVFYhoKnnM>

Zoekexpedities

Lord Franklin verdween met de twee schepen plus bemanning. Jarenlang werd er gegist over het lot van deze expeditie. Er volgden vele expedities om Lord Franklin en zijn mannen weer terug te vinden. In 1859 werd tijdens een zoektocht een logboek gevonden en daaruit bleek dat Franklin al in 1847 was overleden. Onwetend van dit feit heeft Lady Jane door de jaren heen alles in het werk gesteld om het lot van haar man te achterhalen. Ze vroeg de Admiraliteit om op zoek te gaan. Ze bekostigde zelfs een zoektocht en bleef geloven in de terugkeer van haar man.

In Amerika raakte een zakenman zo in de ban van dit mysterie, dat hij huis en haard verliet om Franklin te gaan zoeken. Ook hij keerde niet weer. Er volgden nog verschillende zoekexpedities. Pas in 1981 kwam er een einde aan alle speculaties en onzekerheden over het lot van Lord Franklin, zijn schepen en bemanning.

Op Beechey eiland vond men een grafzerk gemaakt van stenen en in de permafrost werden de goed geconserveerde lichamen van twee bemanningsleden gevonden. Koude en ontberingen hebben er voor gezorgd dat de hele expeditie ten onder ging, maar uiteindelijk kwam aan het licht, dat loodvergiftiging ook een grote rol had gespeeld in combinatie met scheurbuik. Een opvallend feit was, dat deze expeditie het meeste voedsel ingeblikt bij zich had. De teruggevonden blikken bevatten goed geconserveerd voedsel. Maar de blikken waren dicht gesoldeerd met lood en waarschijnlijk is dat een van de hoofdoorzaken geweest. In 2013 werd uit onderzoek met botresten en nagels van de teruggevonden bemanningsleden, dit ook weer in twijfel getrokken.

Het schip HMS 'Erebus' werd teruggevonden in 2014. Om schatjagers tegen te gaan werd de exacte locatie geheim gehouden. Michael Palin (ja, die van Monty Python) schreef er een boek over. Op 12 september 2016 werd ook de HMS 'Terror' teruggevonden.

Broadside

Maar het verhaal is nog niet uit. Ik denk dat het nu pas begint. Het lied heet: Lady Franklin's Lament en men neemt aan dat Lady Jane Griffen het zelf heeft geschreven. Maar zoals bij broadsides de gewoonte was, werd er nooit een auteur genoemd. Er is een broadside van twaalf coupletten getiteld 'Lady Franklin's Lament for her Husband'. Verder komt een lied voor als 'The Sailors Dream'. Deze broadside is in de folkscène terecht gekomen door Wade Hemsworth, die het in 1955 zong. Hij zette het nummer op de LP 'Folksongs of the Canadian North Woods' als 'The Franklin Expedition'.

Paul Clayton (1931-1967) nam het nummer op in 1957 op zijn LP 'Whaling and Sailing Songs'. Paul Clayton was bevriend met Bob Dylan. Deze, die wel vaker leentjebuurt speelde, bracht het nummer als 'Bob Dylan's Dream' op de planken. Hij heeft de broadside hier en daar wat naar zijn hand gezet. Hetzelfde deed Dylan trouwens met het lied 'The Leaving of Liverpool'.

Boudewijn Büch vond dat het nummer 'Lady Jane' uit 1966 een ode is aan Lady Jane Griffen, alhoewel daar ook andere Jane's voor in aanmerking komen. Het zal nooit helemaal duidelijk worden, wie Brian Jones, de tekstdichter van dat lied, bedoelde.

Baffin Bay

Broadside

Een liedblad is een los vel papier waarop een of meerdere liedteksten zijn gedrukt. Soms is het vel aan één zijde bedrukt, soms aan beide zijden. Ook kunnen enkele bladen in elkaar gevouwen zijn, met een wat groter aantal afgedrukte liedjes. Er kan een afbeelding bij de liedtekst staan.

Wikipedia

<https://nl.wikipedia.org/wiki/Liedblad>

Lady Jane Griffen

Bronnen:

- D. Beattie, J. Geiger: Frozen in Time
- G. Malcolm Laws: Index of Folksongs
- Murray Collection: Glasgow Broadside Ballads Collector
- Roy Palmer: The Oxford Book of Seasons
- M. Palin: Erebus
- E. Kent Kane – 1856 : Arctic Explorations: The Second Grinnell Expedition in Search of Sir John Franklin
- Wikipedia
- Wikicommons

Vrije vertaling 'Lady Franklin's Lament'

Jan Huttinga

Op een nacht tijdens de thuisreis op de oceaan
Viel ik schommelend in mijn hangmat in slaap
Ik droomde en ik dacht dat het echt was
Ik droomde over Franklin en zijn dappere bemanning.

Met honderd-een man zeilde hij weg
Naar de bevroren oceaan in de maand mei
Om langs de pool een doorgang te vinden
Waar wij arme zeelui soms heen gaan.

De reis ging gepaard met wrede omstandigheden
Op bergen van ijs liep hun schip vast
Alleen de Eskimo met zijn kano van huiden
Was de enige die daar ooit doorheen kwam.

In Baffin's Bay waar de walvis spuit
Weet niemand iets over het lot van Franklin
Geen levende ziel kan iets over zijn lot vertellen
Of waar Lord Franklin en zijn dappere mannen rondzwerven.

Dit zware lot geeft mij veel verdriet
Ik zou de oceaan over willen steken op zoek naar mijn vermiste Franklin
Tienduizend pond zou ik met gemak willen geven
Om te kunnen zeggen dat mijn Franklin nog leeft.

OP DE VALREEP..... over de 'Kabelgat Ramblers'

Het koor 'Kabelgat Ramblers' uit Veghel liet ons weten dat ze een 'zeer geslaagd optreden' hebben gedaan in juni. 'Ondanks dat het mooie weer deed vrezan dat velen het terras zouden verkiezen boven de zaal, bleek de zaal toch goed gevuld te zijn. Het enthousiaste publiek kon naast het optreden van de 'Kabelgat Ramblers' ook genieten van 'Jig Saw' en van een drietal nummers, waarbij beiden gezamenlijk optraden'. Het repertoire van dit koor bestaat voornamelijk uit originele traditionele Ierse folk- en pubsongs en dat 'de doelstelling is, om op een gezellige en ongedwongen manier samen muziek te maken' lezen we op de website. <https://www.kabelgatramblers.nl>

De nieuwsbrief meldt bovendien nog dat ze een repetitiezomerstop houden en pas weer in september actief gaan worden. Vervolgens lees ik van een maritiem evenement in 's Hertogenbosch, waar volgens de website voor de 23^e keer een maritiem weekend wordt gehouden. Op zaterdag 17 en zondag 18 september zijn op diverse podia shantykoren te beluisteren! Dat maakt nieuwsgierig. ShantyNederland koren, die daar gaan optreden, laat het ons weten, vertel erover in de Nieuwsbrief. (<https://maritiemshertogenbosch.nl>)

Lady Franklin's lament op YOU Tube:

-Paul Clayton

https://www.youtube.com/watch?v=uAN_nNA83p4

-Bob Dylan's Dream

<https://www.youtube.com/watch?v=WAgWkiREPWI>

Geweldig optreden gedaan met je koor?

Vertel erover in de Nieuwsbrief!

Digitale nieuwsbrief van ShantyNederland

Met bijdragen van koorleden & bestuur

REDACTIE:

Brigitte van Tilburg & Jan Huttinga

ILLUSTRATIES:

Jan Huttinga

ShantyNederland maakt gebruik van foto's en illustratiemateriaal van leden.

ShantyNederland kan niet aansprakelijk gehouden worden bij gebruik van foto's en filmmateriaal waar copy rechten (©) op rusten; daar bent u als aanbrenner zelf verantwoordelijk voor en dient u te beschikken over een licentie voor het desbetreffende materiaal.

CONTACT:

Jan.Haring.28@gmail.com

